

Jaarverslag Stichting Thuis in Welzijn juli 2014 – juni 2015

Voorwoord

De 'omslag' van 'verzorging' naar weer 'eigen regie voeren' gaat moeizaam in de praktijk. Niet eens zo zeer uit onwil, maar 'gewoontes blijken weerbarstig'. Zoals Albert Einstein ooit zei: "*We cannot solve our problems with the same thinking we used when we created them*". Het is ook daarom dat de innovatieprojecten waar de Stichting met name in de persoon van Jan Ruyten bij betrokken is –in eerste instantie- buiten het reguliere zorg- en welzijnsysteem worden opgezet. Los van dwingende, en vaak onzinnige, regelgeving van het huidige systeem, maar samen met mantelzorgers en vrijwilligers. Het is eigenlijk een vorm van georganiseerde burenhulp op basaal niveau in wijk en buurt. Geheel in de geest van de Wmo. Hopelijk brengt het weer de ouderwetse 'burgerbekommernis' terug in het samen leven in wijk en buurt!!

In het jaar 2014-2015 is er naar onze stellige overtuiging wederom veel gebeurd en veel tot stand gebracht door Stichting Thuis in Welzijn. De alles overheersende vraag is of beslissingen zodanig snel genomen worden dat wij als Stichting ons werk in de huidige setting kunnen voortzetten. De afgelopen drie jaren hebben grote landelijke fondsen zoals het Skanfonds (thans 'Kansfonds' genoemd) ons in staat gesteld om de thans gerealiseerde resultaten te bereiken.

Wij moeten helaas vaststellen dat het enorm moeilijk is gebleken om andere partijen bereid te vinden om ons financieel te ondersteunen. Onze hoop is gevestigd op de politiek (BZK en VWS) en organisaties als ABN-AMRO Social Impact Fund , Society Impact, en de vele contacten die zijn 'aangezet' binnen diverse netwerken. Wij hebben heel veel energie gestoken in het proberen te versnellen van deze processen en zullen dat blijven doen.

Mocht nieuwe financiering niet tijdig worden gevonden, dan zijn wij helaas genooddaakt om in een lagere versnelling verder te gaan. Dit zal ten koste gaan van het tijdsbestek waarbinnen geformuleerde doelstellingen kunnen worden gerealiseerd.

Stichting Thuis in Welzijn gaat hoe dan ook verder. Het is belangrijk dat partijen om ons heen het belang hiervan onderkennen en ons financieel gaan of blijven ondersteunen en ons daarmee in staat stellen ons werk in de komende jaren met dezelfde capaciteit en inzet te blijven doen.

Bestuur Stichting Thuis in Welzijn, Juni 2015

Inleiding

Inzet van Thuis in Welzijn was 2014-2015 gericht op een twee sporenbeleid.:

1. We blijven ons richten op het realiseren van zoveel mogelijk Thuishuisprojecten.
2. Er is een intensief lobby traject gestart om via de landelijke overheid te komen tot een tweede geldstroom naast die van de woningbouwcorporaties. Om hier succes te behalen is samenwerking met vergelijkbare projecten noodzakelijk. Ook hiervoor zijn de eerste stappen gezet.

1. Realiseren van Thuishuisprojecten.

Doelstelling

- Het na afloop van de eerste driejaarsperiode gerealiseerd hebben van 15 Thuishuisprojecten. (Het binnen halen van een opdracht Haalbaarheidsonderzoek rekenen wij hier ook toe)

In totaal hebben wij de afgelopen 3 jaar 9 opdrachten Thuishuisprojecten kunnen realiseren, inclusief 'doorstart' Thuishuisproject Woerden op vrijwillige basis. Dat is 60% van de doelstelling. Dit komt met name door de hardnekkigheid van de (voortdurende) crisis in de woningbouwsector. Lichtpunt is wellicht dat de laatste tijd in toenemende mate gemeentes de weg naar het Thuishuisproject lijken te vinden.

Naast bovengenoemde Haalbaarheidsonderzoeken hebben concrete gesprekken plaatsgevonden in o.a. Alpen a/d/ Rijn, Geldermalsen, met Wonen Limburg, Kleurrijk Wonen, Parkzicht-Koog aan de Zaan en de gemeentes Alkmaar, Barneveld, Buren, Cranendonck, Culemborg, Heeten, Huizen, Maasgouw, Rotterdam. Verder zijn er acquisitiecontacten geweest met de Woonveste, en gemeentes Dordrecht, Leerdam, Tiel, Vlaardingen, Westland.

Het Vervoltraject in Nijmegen alsmede het Implementatietraject in Tubbergen zijn 'gestrand' als gevolg van reorganisatie processen binnen de betrokken woningcorporaties.

Na de gerealiseerde Thuishuizen in Deurne en Amstelveen verloopt de bouw van het Thuishuis in Harderwijk voorspoedig en verwachten wij de opening begin 4de kwartaal van 2015.

Doelstelling

- Het werven van een aantal nieuwe kandidaten voor de cursus Thuishuisprojectontwikkelaar

Gezien de lastige 'markt' (economisch en corporatiecrisis) niet echt actueel geweest. Er komt hopelijk snel weer een nieuwe behoefte. Het heeft alles te maken met nog (te) weinig bekendheid van nieuwe vormen van gemeenschappelijk wonen zoals het Thuishuisproject.

Met de LVGO (samenwerkingspartner) zijn we bezig geweest om onze opleiding aan te vullen met 'Woongroepontwikkelaar', om de reikwijdte van de functie van Thuishuisprojectontwikkelaar te verbreden. Inhoudelijk hebben vorderingen plaatsgevonden op het gebied van samenstellen van het opleidingsprogramma, maar benodigde fondsenwerving vanuit m.n. LVGO heeft nog niet tot het gewenste resultaat geleid.

Nota Bene: één Thuishuisprojectontwikkelaar is gestopt (andere baan) en de beide overige Thuishuisprojectontwikkelaars i.o. hebben inmiddels een eigen Thuishuisproject 'onder hun hoede', en zijn ook actief in acquisitieactiviteiten in hun regio.

Doelstelling

- Het organiseren van een workshop voor bestuurders van Thuishuizen. Tijdens de workshop wordt met name aandacht gegeven aan het bewaken van het concept van het Thuishuis en aan goed financieel beheer van de Stichting Thuishuis.

De workshop is inhoudelijk gereed, en stond gepland najaar 2014, maar werd uitgesteld om aankomende Thuishuisprojecten de kans te geven meteen ook mee te doen (mix van 'oude' en nieuwe bestuurders). Inhoud van de workshop: inzicht krijgen in de visie van een Thuishuis, en inzicht en vaardigheden verwerven in het aanvragen van geld bij fondsen, sponsors en bedrijven en het voeren van een verantwoord financieel beleid. In verband met het uitvallen van projecten Nijmegen/Tubbergen is de workshop verdaagt naar 2016 in afwachting van vervolgtrajecten in Hollands Kroon, Hendrik Ido Ambacht en Zaanstad.

2. Daadkrachtproject en strategische samenwerking

Voor het Daadkrachtproject is samenwerking gezocht met de Ministeries van BZK en VWS. Onze inzet was volledig gericht op het verkrijgen van financiering voor het realiseren van (minimaal) een vijftal Thuishuisprojecten ineens. Als dat zou slagen, zal verdere uitrol hiervan een kwestie van tijd zijn. Het is de Stichting duidelijk geworden dat samenwerking met vergelijkbare initiatieven nodig is om een succesvolle samenwerking met de Ministeries van BZK en VWS tot stand te brengen. Wij realiseren ons ook dat genoemde samenwerking geduld, volhardendheid en veel lobby vergt. Om een sterke positie in dit traject in te kunnen nemen waren de doelstellingen als volgt:

Doelstellingen

- Intensief contact onderhouden met de Ministeries van BZK en VWS.
- Het Ministerie van BZK heeft Society Impact ingeschakeld bij het realiseren van het Daadkrachtproject.
- De samenwerking met LVGO verder uitbouwen. Alle vormen van samenwerking (inclusief fusie) zullen worden onderzocht.
- Streven om het "Actie- en Kennisnetwerk Innovatie Gemeenschappelijk woon- en leefconcepten 55+" als netwerkorganisatie van innovatiepartijen verder uit te bouwen naar een nieuwe Koepelorganisatie 'Gemeenschappelijk Wonen'.

In afgelopen periode is veel gebeurd, vandaar in telegramstijl enkele (positieve) highlights op een rij:

- Rigo (landelijk onderzoeksbureau) heeft een vervolg maatschappelijk rendementsonderzoek, in opdracht en gefinancierd door min. BZK (investering ca € 30k) opgeleverd in juni 2015. Dat heeft de nodige voeten in de aarde gehad, en over het uiteindelijke resultaat waren we niet echt tevreden. Het Thuisbezoek wordt in het onderzoek namelijk niet meegenomen en de inzet van de vrijwilligerscoördinator in het Thuishuis is veel te ruim bemeten in vergelijking tot de opzet van het Thuishuisconcept. We missen ook de link met het vorige onderzoek uit 2012 van Jochum Deuten, die overigens in de begeleidingsgroep van BZK zat en ook erg kritisch was op dit onderzoek. Eigenlijk voldoet een MKBA-methode niet als meetinstrument (te ouderwets) voor

een innovatief project als het Thuishuisproject. Na heel veel overleg met het ministerie van BZK (opdrachtgever) was deze rapportversie uiteindelijk het maximaal haalbare en voor het bestuur van Stichting Thuis in Welzijn de minimale uitkomst om het Rapport niet te verwerpen.

Onze publiciteit c.q. externe communicatie hierover is: "Onafhankelijk onderzoek uit 2012 (SEV/Platform31) geeft maatschappelijk rendement voor Thuishuisproject aan van tussen 45% en 144%, **en onderzoek uit 2015 (BZK/RIGO) een maatschappelijke rendement van - alleen het Thuishuis - uitgroeiend naar 175% in de meest optimale situatie!** Dit rendement valt hoofdzakelijk bij 'welzijn en zorg' en bestaat deels uit kostenbesparingen en deels uit waardering voor een betere gezondheid- en welzijnssituatie." **Expliciet over eenzaamheid concludeert het Rapport: "In vergrijzend Nederland waar het beleid erop is gericht ouderen zolang mogelijk zelfstandig thuis te laten wonen – met onvermijdelijk een toename van vereenzaamde en kwetsbare ouderen tot gevolg - kan het woonconcept Thuishuis een waardevol alternatief zijn. Het tegengaan van vereenzaming door mensen fysiek de mogelijkheid te bieden bij elkaar te wonen kan nauwelijks eenvoudiger en doeltreffender worden vormgegeven."**

Het Rapport 'Effectanalyse Thuishuis' is formeel op 1 juli 2015 aangeboden aan de Tweede Kamer, en in de begeleidende brief van minister Blok en Staatssecretaris Van Rijn ('Voortgangsrapportage Transitieagenda Langer zelfstandig wonen'), wordt het Thuishuis genoemd als voorbeeld van een innovatief woonproject en de belangrijke rol als burgerinitiatief en sociaal ondernemerschap benadrukt.

- BZK ism VWS hebben Society Impact (Sadik Harchaoui) opdracht gegeven om verbinding te leggen tussen innovatieve projecten met het maatschappelijk investeringsveld (banken, pensioenen, verzekeraars e.d.). Thuis in Welzijn zat in de 'front seat' en heeft op 30.10.2014 een presentatie gegeven in Den Haag. Een goede bijeenkomst, waar het Thuishuisproject goed in de aandacht werd gezet. Menige (vervolg)afspraken met o.a. Eric Buckens, ABN-AMRO Social Impact Fund hebben daarna plaatsgevonden. Begin 2015 gaf Society Impact aan dat de volgende stap zou zijn: overleg met beide Directeuren Generaals: Mark Frequin (BZK) en Kees van der Burg (VWS), om in gezamenlijkheid budget beschikbaar te krijgen voor 'Daadkrachtproject Thuishuisproject'. (26,2 miljoen voor 25 Thuishuisprojecten in 5 jaar of 5,2 miljoen voor 5 Thuishuisprojecten in 5 steden, in kader van Europees Voorzitterschap). Sinds maart 2015 heeft Society Impact zijn inspanningen beperkt en werd aangegeven dat ze ondanks gewekte verwachtingen niet veel meer zouden kunnen betekenen voor verdere ontwikkeling Thuishuisproject..
- Eind 2014 heeft mw. Brecht van Beers zich gemeld bij Thuis in Welzijn om nader te onderzoeken of zij een bijdrage kan leveren aan de verdere ontwikkeling van het Thuishuisproject. Gezien haar bedrijfskundige achtergrond een waardevolle én complementaire aanvulling! In de daaropvolgende 9 maanden heeft Brecht grote inspanningen gepleegd in de intensivering van netwerken gericht op ondersteuning van 'Daadkrachtproject' (indruk: zie bijlage-1: overzicht relevante partijen). Inmiddels is Brecht toegetreten tot het bestuur van de Stichting Thuis in Welzijn!
- Otwin van Dijk (Tweede Kamerlid) heeft 'vernieuwingsagenda' op laten nemen in Wet Langdurige Zorg. Hij is het volmondig met ons eens dat ook partijen buiten het reguliere zorgsysteem ondersteuning moeten krijgen. Daartoe heeft hij meerdere oproepen gedaan bij diverse overlegsituaties in de Tweede Kamer. Hij voert ook (achter de schermen) gesprekken over de uitvoering van zijn vernieuwingsmotie bij WLZ, en met name ook met betrekking tot financiële ondersteuning ten behoeve van innovatie als het Thuishuisproject! De motie van Otwin inzake vernieuwingsagenda' zou na het zomerreces 2015 formeel besproken in de Tweede Kamer (is weer uitgesteld). Wij zijn bij voortdurend in contact met hem.
- In Thuishuisproject Woerden heeft 'MeerSaam', een particuliere investeringspartij (uit netwerk Thuis in Welzijn) in samenwerking met lokaal netwerk van Rabobank+particuliere investeerders en de gemeente Woerden een businesscase opgezet rondom PIUS X-gebouw, te Woerden; Een Thuishuis + 7 particuliere seniorenappartementen. Als dat zou lukken, zouden we een eerste

pilot te pakken hebben buiten de corporatiewereld om! Analoog aan situatie Woerden hebben wij met MeerSaam ook landelijke samenwerking verkend. Sommige molens draaien traag, maar dit proces is 'tergend' traag en vraagt veel geduld.

- In samenwerking met 'De Vierstroom', een lokale zorgaanbieder in Woerden hebben meerdere gesprekken plaatsgevonden om te komen tot pilotopzet Thuishuisproject voor mensen met dementie. Binnen Thuishuisproject Woerden is gezocht naar locatie in Woerden om alvast een Inloophuis voor mensen met dementie te starten! Daarnaast hebben gezamenlijke gesprekken plaatsgevonden in en met de Gemeente Alpen a/d Rijn gericht op herbesteding gemeentehuis Boskoop tbv Thuishuis voor mensen met dementie, en de zoektocht binnen Woerden is gefocust op Harmelen.
- In de bestuursvergadering van Thuis in Welzijn (4/11) hebben wij gesproken met Tom Oostrom, directeur Nierstichting en Voorzitter van de Samenwerkende GezondheidsFondsen (SGF) en zijn financieel/fiscalist . Analoog aan hun inzet om een kunstnier te ontwikkelen hebben we gekeken naar een organisatorische optie om onder de Landelijke Stichting Thuis in Welzijn een vorm van een Landelijke Coöperatie te organiseren die Thuishuizen gaat ontwikkelen (op grond van suggestie van Saskia Stuiveling, (inmiddels voormalig President van de Rekenkamer). Dit onderwerp is in de vele netwerkgesprekken aan de orde geweest, maar met name in relatie tot bewerkelijke 'stenen kant' (vastgoed), heeft het nog niet tot een concrete propositie geleid.
- We hebben informatief gesprek gehad met de heer Bas Oosterbaan, (Interim) Manager | Zorgvastgoed | Bedrijfsvoering & Financiën | Asset Management | Hospitality | Real estate; én vrml. adjunct directeur Habion (landelijk opererende corporatie); met professor Theo van Tilburg (professor of Sociology and Social Gerontology VU-A'dam); met Clemens Brenninkmeijer (managing director Redevco); met Jos de Blok (Buurtzorg); met Henk Nies, (bestuurder Vilans), met Marnix Norder (leider van een 'aanjaagteam' dat gemeenten en regio's helpt de regionale samenwerking te zoeken en te verbeteren op het gebied van zorggerelateerd wonen voor ouderen -in opdracht van ministeries BZK en VWS-) en hij heeft zich bereid verklaard om zich persoonlijk in te zetten inzake het Thuishuisproject ; en met diverse studenten van verschillende opleidingen uit Nederland.
- Met de LVGO (Koepelorganisatie Groepswonen van Ouderen) is inmiddels een formele intentieverklaring ondertekend en vinden periodieke overleggen plaats om elkaar te versterken en samenwerking op te zoeken, zoals hierboven aangegeven o.a. woongroepontwikkelaars opleiden (analoog aan Thuishuisprojectontwikkelaars)!
We hebben in gezamenlijkheid gepoogd om ons ook te verbinden met de stichting WoonSaem, maar zij verkiezen in dit stadium nog hun zelfstandigheid. Daarnaast loopt een proces in vernieuwende samenwerking tussen LVGO en LVCW- Landelijke Vereniging Centraal Wonen. Dit alles (inclusief 'Actie- en Kennisnetwerk Innovatie Gemeenschappelijk woon- en leefconcepten 55+') gericht op het verbinden van verschillende activiteiten op het gebied van gezamenlijk wonen in een op te zetten Landelijke Koepelorganisatie Gemeenschappelijk Wonen. Met als doel: bredere bekendheid geven aan vormen van gemeenschappelijk wonen; het stimuleren van investeerders in deze woonvormen; faciliteren met ondersteunende regelgeving vanuit de overheid.
- Medio januari heeft de heer Kees van de Burg (directeur-generaal VWS) Thuishuis Amstelveen bezocht, om mogelijk werkbezoek Martin van Rijn voor te bereiden!
Vervolgens is het werkbezoek van staatssecretaris Van Rijn (mogelijk ook minister Blok) vastgesteld in januari 2016 te Harderwijk. Het voornemen is om dat te begeleiden met het eerste landelijke Minisymposium over het Thuishuisproject.
- Er heeft telefonisch contact en mailverkeer plaats gevonden met Alzheimer Nederland om te bekijken of men nu wél ruimte heeft voor een 'out-of-the-box' project als Thuishuisproject voor mensen met dementie! Maar dat heeft –helaas- weinig opgeleverd
- Er heeft overleg plaatsgevonden met Bouwfonds Nederland in verband met een uitgebreid onderzoek naar de toekomst van wonen en zorg voor senioren. Met de veranderende regelgeving in het verschiep oriënteren zij zich op hun rol als gebieds- en projectontwikkelaar. Zij

- reageerden enthousiast en zouden eerste helft 2015 daarop terugkomen om verder te praten over mogelijke samenwerking (de eerste reminder is inmiddels verstuurd!).
- Contacten met de Coalitie Erbij, de Nationale Coalitie tegen Eenzaamheid, zijn versterkt wat zich heeft uitgedrukt in het verzorgen van meerdere presentaties over het Thuishuisproject.
 - Er zijn de nodige publicaties over het Thuishuisproject geweest in krant, lokale tv (zie ook 'nieuws' op website www.thuishuis.org). Daarnaast ook actief op sociale media, m.n. Twitter (@Thuisinwelzijn). Artikel over Thuishuisproject is opgenomen in boek: 'Hoe wil ik wonen als ik ouder wordt' van Villa Begonia, wat werd gepresenteerd op het congres over woonvariëaties, georganiseerd door Aedes-Actiz Kenniscentrum Wonen-Zorg, waar Thuis in Welzijn ook aan heeft meegewerkt. Verder o.a. artikel verschenen bij Ministerie van Binnenlandse Zaken over Thuishuisproject Amstelveen, in het kader van 'Programma Gemeenten van de Toekomst! Een artikel in 'Binnenlands Bestuur', m.n. groot bereik onder lokaal bestuur & ambtenarij. In het eerste kwartaal van 2015 heeft een groot artikel te gestaan in 'Geron, tijdschrift over ouder worden & samenleving.
- Nb. Met name de film over Thuishuisproject voor mensen met dementie is al ruim 70.000x bekeken op Youtube! Daarnaast zijn tot nu toe ca. 240 ingevulde enquêteformulieren ingestuurd, waaruit veel draagvlak blijkt voor Thuishuisproject voor mensen met dementie.
- Op 29 maart 2015 is Thuishuisproject op landelijke TV geweest in programma Kruispunt, en recent zijn de contacten vanuit MAX-omroep (weer) aangehaald ☺

Tot slot: Perspectief nabije toekomst

“Innovaties gaan vaak met krampen en tegenbewegingen gepaard en early innovators komen soms provocerend over, maar zij zijn uiteindelijk wel degenen die het woonlandschap in Nederland drastisch veranderd hebben. Zou nu de tijd rijp zijn voor De Nieuwe Steen Der Wijzen?”¹

Er is thans veel beweging binnen de wereld van Zorg- en Welzijn van met name ouderen, en in de orkaan van kritiek over het huidige zorg- en welzijnsysteem, laten wij zien dat 'het ook anders kan'. Oude systemen zijn hardnekkig, maar onze energie is gefocust om Thuishuisprojecten meer kans te geven! Er lijkt thans een 'momentum' aanwezig die kansen biedt om het Thuishuisproject op te schalen om tegemoet te komen aan de toenemende behoefte van (kwetsbare) ouderen, en wij zijn vast van plan om die kansen te gaan benutten!

Feitelijk is de situatie samen te vatten in de analyse van Marnix Norder, door de overheid aangesteld als aanjager op het gebied van innovatieve woonvormen voor ouderen en dus in het brandpunt van actuele ontwikkelingen, als hij tegen ons zegt: “Ik denk dat het over een jaar of 5 wel gaat kantelen en dat wij – Thuishuisproject- dus te vroeg zijn.”

De kernvraag is dan: kunnen wij 5 jaar 'wachten' of voelen wij ons verantwoordelijk om deze innovatie – het Thuishuisproject- deze periode te overbruggen door het ontwikkelingsproces te blijven ondersteunen? In hoeverre voelen overheid, maatschappelijke organisatie en landelijke fondsen deze verantwoordelijk om hun tijd vooruit te zijn en innovatie financieel mogelijk te maken. Stichting Thuis in Welzijn heeft de keuze gemaakt om door te gaan en doet een beroep op de overheid én fondsen om nog een tijdje samen met ons mee voorop te lopen!

Wat ons in de kern bindt: **We laten mensen toch niet in eenzaamheid wonen en oud worden!!!**

¹ Bron: Jeroen Singelenberg, vrml. programmaregisseur SEV (Platform31)